

แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

Guidelines for environment management of Pa Ngae Early Childhood Development Center.

นางสาวอิทธิยา การ์ตัน

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ รัตนชูวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหาร และเพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการสำรวจการตรวจสอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กที่มาฝากเลี้ยงที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกวัน จำนวน 15 คน วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย (Research design) ไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ ผลการศึกษาพบว่า ด้านโครงสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ ด้านพื้นที่ใช้สอย และด้านมาตรการความปลอดภัย มีคุณภาพตั้งแต่ระดับปรับปรุงจนถึงระดับดี ซึ่งมีผลต่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

2. ศึกษาเหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะจากการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารคน (Man) ได้แก่ ผู้บริหารของเทศบาล รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Money) ขึ้นอยู่กับผู้กำหนดการจัดสรรงบประมาณ รายละเอียดในการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ (Materials) เกี่ยวข้องกับผู้ดำเนินการ การออกแบบและการก่อสร้าง การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็ก และสุดท้ายคือด้านการบริหารงานทั่วไป (management) เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี และการมีส่วนร่วม

3. แนวทางการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์การสนทนา พบว่า การนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้การบริหารแบบวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PCDA) สามารถกำหนดแนวทาง 2 แนวทาง คือ 1) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 2) แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

Abstract

The objectives of this study were to study condition, causes and factors affecting the quality and the management of environment for Pa Ngae Early Childhood Development Center.

This qualitative research analyzed and validated the data by using content analysis, focus group discussion, and structured interview with the samples. The samples were recruited by purposive sampling comprising 15 parents who accompanied the children to school every day. The data analysis also involved the use of frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research design was sectioned into 3 stages as follows:

Study of environment condition of Pa Ngae Early Childhood Development Center showed that main building, and surrounding building, utility area, and safety measures of the center were ranging from poor to good quality. This affected the security, efficiency, and effectiveness of the operation related to child's learning at Pa Ngae Early Childhood Development Center.

Causes and factors affecting the quality and the operation of the environment management for Pa Ngae Early Childhood Development Center involved four dimensions: 1) Human resources management (Man) were municipality administrators, acting head of the center, teachers, and the committee of education institution; 2) Budget management depended on budget allocation and description of budget management; 3) Materials management involved people in charge of designing and constructing, procurement of equipment and materials for the children; and 4) General management involved the management underlying the Deming wheel or PDCA in setting-up the target, annual management planning of the environment, and participation.

Guidelines for Improvement, development, and promotion of the environment management of Pa Ngae Early Childhood Development Center, the conversation analysis showed that participative management and PCDA could lead to two management guidelines including:

1. Guidelines for Environment Management Improvement
2. Guidelines for Environment Management Planning

บทนำ

การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 จะมีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ท้าทาย และซับซ้อน เป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างเต็มไปดด้วยสิ่งท้าทายและปัญหารวมทั้งโอกาสและสิ่งที่เป็นไปได้ใหม่ๆ ที่น่าตื่นเต้น โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จะเป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรแบบยึดโครงงานเป็นฐาน (project-based curriculum) เป็นหลักสูตรที่ให้นักเรียนเกี่ยวข้องกับปัญหาในโลกที่เป็นจริง เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ และคำถามเกี่ยวกับอนาคตเชิงวัฒนธรรม สังคม และสากล ภาพของโรงเรียนจะเปลี่ยนจากการเป็นสิ่งก่อสร้างเป็นภาพของการเป็นศูนย์รวมประสาท (nerve centers) ที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่จะ

เชื่อมโยงครู นักเรียนและชุมชน เข้าสู่ศูนย์กลางแห่งความรู้ทั่วโลก ครูเองจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และนำความรู้เป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติและให้เป็นประโยชน์ เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ และต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการสืบค้น (create a culture of inquiry)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : ไม่ปรากฏเลขหน้า). มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดโดยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการ

คิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตน เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องคำนึงพัฒนาการทางด้านร่างกายสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน โดยใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกัน เรียนรู้จากธรรมชาติ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้ครูและผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553) จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือ ปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไป ในแนวทางเดียวกัน แบ่ง มาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 นั้น ควรจะปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์ หรือ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐาน ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. มาตรฐานด้านบุคลากร
3. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ

ความปลอดภัย

4. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาค

6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันเน้นการบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ซึ่งในทุกโครงการและกระบวนการบริหารจัดการ มีการทำงานที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบริหารจัดการที่ดีตามระบบวงจรคุณภาพประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) การพัฒนาปรับปรุง (Action) การบริหารตามหลักการนี้ สามารถที่จะรองรับการประเมินทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก น่ายู่ของกระทรวงสาธารณสุขได้เป็นอย่างดี

ผลการประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กที่เข้าร่วมโครงการในปี 2550 พบว่า ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ คือ มีศูนย์เด็กเล็กที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ในระดับพื้นฐาน 14,262 แห่ง หรือประมาณ ร้อยละ 82 ศูนย์เด็กเล็กในระดับดีและดีมาก 7,481 แห่งหรือประมาณ ร้อยละ 43 และที่ไม่ได้มาตรฐานอีกกว่า 3,083 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน เนื่องมาจากโครงสร้างอาคาร และจำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุง ปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ห้องน้ำห้องส้วม ห้องครัวไม่สะอาด ไม่ถูกสุขลักษณะ พบว่า สาเหตุหลักของการที่ศูนย์ไม่ผ่านการประเมิน หรือไม่ได้มาตรฐาน คือ การขาดการส่งเสริมเรื่องงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดและเหตุผลหลักที่ไม่ได้รับงบประมาณ เนื่องจากผู้บริหารในหน่วยงาน การปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่ยังให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปฐมวัยน้อยมาก ขณะที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งก่อสร้าง เช่น ถนน ศาลา มากกว่าเนื่องจากการสร้างสิ่งก่อสร้างนั้นสามารถเห็นผลงานเป็นรูปธรรม แต่การสนับสนุนด้านการศึกษาเห็นผลช้าหรือไม่เห็นผลงานที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลป่าแงะ ได้เข้าร่วมโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ของกระทรวงสาธารณสุข มาหลายครั้งในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา และในปี 2556 ผลการ

ประเมิน ในระดับอำเภอป่าแดดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 แห่ง พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการประเมินระดับคุณภาพดีมากได้แก่ เทศบาลป่าแดด สันโค้งพัฒนา เทศบาลสันมะค่า เทศบาลโรงช้างและเทศบาลศรีโพธิ์เงิน ส่วนเทศบาลตำบลป่าแ่งมีผลการประเมินระดับดีและในการตรวจเยี่ยมทุกครั้งผู้ประเมินจะให้คำแนะนำให้ มีการปรับปรุงในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่และความปลอดภัย อาทิห้องเรียน ห้องน้ำ ที่แปรงฟันและระบบน้ำใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแบบรายงานข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Rapid External Assessment : REA) ในข้อ 4.2 จุดที่ควรพัฒนา/เร่งปรับปรุง ได้แก่ สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม อาคารเรียน ห้องน้ำ ที่แปรงฟันและแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สิ่งเหล่านี้ผู้บริหารของเทศบาลได้เข้ามาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเพียงบางส่วนแต่ส่วนใหญ่ยังยังไม่มีมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและเอื้อต่อผู้เรียน ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาด้านนี้ จึงต้องการเสนอแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมประกอบกับการใช้การบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง(Deming Cycle : PDCA) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง ให้มีการทำงานที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับผลการประเมินศูนย์เด็กเล็กน่ายู่และมาตรฐานการดำเนินงานให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง
2. เพื่อศึกษาเหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่งที่

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้ได้รู้สภาพการดำเนินงาน เหตุและปัจจัย และข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง
2. ด้านการนำไปใช้ การวางแผน จัดงบประมาณ จัดโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างจะใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณสมบัติ คือ ผู้ปกครอง ของเด็กที่มีความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 15 คน

2. ด้านเนื้อหา
 - 2.1 การศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 2.2 สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
 - 2.3 การบริหารจัดการ
 - 2.3.1 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
 - 2.3.2 การบริหารคุณภาพ ตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle : PDCA)
 - 2.3.4 หลักการบริหาร “ 4M’s ”
 - 2.4 แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
3. พื้นที่ศึกษา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง

- 3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ
 - การสัมภาษณ์
 - การสนทนา
 - รายงานข้อมูล เอกสาร
- 3.2 กลุ่มตัวอย่าง
 - ผู้บริหารเทศบาล
 - หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา
 - คณะกรรมการสถานศึกษา
 - รักษาการหัวหน้าศูนย์
 - ครูผู้ดูแลเด็ก
 - ผู้ปกครอง
4. ระยะเวลา
 - 4.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานในปีการศึกษา 2556
 - 4.2 การเสนอแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง ปีการศึกษา 2557-2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแ่ง

1. วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 แบบวิเคราะห์รายงานข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Rapid External Assessment : REA) ของปีการศึกษา 2556

1.1.2 แบบตรวจความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.3 แบบสำรวจจุดเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 แบบสังเกตและนิเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.5 แบบประเมินศูนย์เด็กเล็กน่ายุ่ ปี 2556 ของกระทรวงสาธารณสุข

1.1.6 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.2 แหล่งข้อมูล

1.2.1 รายงานข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(Rapid External Assessment : REA)

1.2.2 ผลการตรวจความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.3 ผลการสำรวจจุดเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 ผลการสังเกตและนิเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 ผลการประเมินศูนย์เด็กเล็กน่ายุ่ ปี 2556 ของกระทรวงสาธารณสุข

1.2.6 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

1.3 วิธีการวิเคราะห์

1.3.1 การวิเคราะห์เอกสาร เนื้อหาสำคัญ

1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยแยกประเด็นออกเป็นส่วนต่างๆ บรรยายตามประเด็นที่ศึกษา โดยการนำเสนอข้อมูลตามการศึกษาสภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

1.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1.4.1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุง

1.4.2 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นมา

1.5 แหล่งข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม

ตัวอย่างจะใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการกำหนดคุณสมบัติ คือ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

1. วิธีดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. เครื่องมือ

2.1 ประเด็นการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อวิเคราะห์หาเหตุและปัจจัยในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะประกอบด้วยประเด็นคำถามดังนี้

2.1.1 เหตุและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการด้านมาตรฐานโครงสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

2.1.2 เหตุและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการด้านการใช้พื้นที่ใช้สอย

2.1.3 เหตุและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการ ด้านมาตรการความปลอดภัย

2.2 การบันทึกเสียงด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในขณะการสนทนากลุ่ม

2.3 การดำเนินรายการ โดยมีผู้ดำเนินรายการและผู้จดบันทึก ทำหน้าที่บันทึกขณะและหลังการสนทนากลุ่ม โดยย่อข้อมูลสำคัญ ๆ ในขณะที่ยังเกี่ยวกับการแสดงสีหน้า ท่าทาง แล้วนำมาบันทึกรายละเอียดเมื่อสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม

3. แหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview)ประกอบด้วย ผู้บริหารของเทศบาล 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน รักษาการหัวหน้าศูนย์ 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 2 คน และผู้ปกครอง 2 คน รวมทั้งหมดจำนวน 9 คน

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ขั้นตอนการเตรียมการก่อนดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางด้านวิชาการต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น

เอกสารทางวิชาการบทความต่าง ๆ วารสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และบทพจนานานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างประเด็นการสนทนากลุ่มสำหรับผู้ร่วมสนทนา โดย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนนำไปเก็บข้อมูล

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยยื่นของหนังสือต่อสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อความร่วมมือออกหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายชื่อเป็นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย

2.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าแงะ รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยกระบวนการวิจัย

2.3 ผู้วิจัยทำหนังสือนำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ แนะนำตัวและขอเชิญผู้บริหารผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าแงะ รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง

2.4 จัดสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าฝ่ายบริการการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง จำนวน 9 คน เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ณ หอประชุมโรงเรียนเทศบาล ๑ (สันติสุข)

2.5 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

2.5.1 การสนทนากลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน คือ ใช้เวลาสนทนาประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้นและผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม

2.5.2 บันทึกการสนทนาในแบบบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง

2.5.3 ก่อนจบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยและผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้มีการกล่าวสรุปสิ่งที่ได้จากการสนทนาคร่าว ๆ เมื่อสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม กล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้วิจัย และอธิบายถึง

การบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และจะทำการลบข้อมูลในส่วนที่เป็นที่อัดเสียงเมื่อการศึกษาวิจัยสิ้นสุดลง

2.5.4 หลังการสนทนากลุ่ม ถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำออกเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษรด้วยตนเอง จัดข้อความที่ได้ให้เป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

5. วิธีการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากการถอดบทเรียนของแต่ละกิจกรรมตามประเด็นการถามและนำข้อมูลจัดหมวดหมู่ไว้ในแต่ละตอนที่เหมือนกัน แสวงหาคำตอบจากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ ขณะเดียวกันหากบางอย่างไม่จำเป็นต้องใช้ก็จะตัดออกอย่างไรก็ตามหลักและวิธีวิทยาทางการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่พบในสนามวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 หาแนวทางในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

1. วิธีดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. เครื่องมือ

2.1 แนวทางการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ

2.2 การบันทึกเสียงด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์

2.3 การจดบันทึกขณะและหลังการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจดบันทึกย่อข้อมูลสำคัญ ๆ ในขณะที่ยังเกี่ยวกับการแสดงสีหน้า ท่าทาง แล้วนำมาบันทึกรายละเอียดเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์

3. แหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) ประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง จำนวน 9 คน

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองการสนทนากลุ่ม

1. ขั้นตอนการเตรียมการก่อนดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก

แหล่งข้อมูลทางด้านวิชาการต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการบทความต่าง ๆ วารสาร ข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต และบทความงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม สำหรับผู้ร่วมสนทนา โดย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนนำไปเก็บข้อมูล

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยยื่นของหนังสือต่อสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อความร่วมมือออกหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายชื่อเป็นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย

2.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าแฉะ รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยกระบวนการวิจัย

2.3 ผู้วิจัยทำหนังสือนำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และนำตัวและขอเชิญผู้บริหารผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าแฉะ รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง

2.4 จัดสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าแฉะ รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง จำนวน 9 คน เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ณ หอประชุมโรงเรียนเทศบาล ๑ (สันติสุข)

2.5 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

2.5.1 การสนทนากลุ่มในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดการทำ สนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน คือ ใช้เวลาสนทนาประมาณ 2 ชั่วโมง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้นและมีผู้บันทึกจดแบบบันทึกการประชุม

2.5.2 บันทึกการสนทนาในแบบบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง

2.5.3 ก่อนจบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยและผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้มีการกล่าวสรุปสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนาคร่าว ๆ เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม กล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่ให้ข้อมูลที่เป็น

ประโยชน์กับผู้วิจัย และอธิบายถึงการบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับและจะทำการลบข้อมูลในส่วนที่เป็นที่อัดเสียงเมื่อการศึกษาวิจัยสิ้นสุดลง

2.5.4 หลังการสนทนากลุ่ม ถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำออกเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษรด้วยตนเอง จัดข้อความที่ได้ให้เป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

5. วิธีการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากการถอดบทเรียนของแต่ละกิจกรรมตามประเด็นการถามและนำข้อมูลจัดหมวดหมู่ไว้ในแต่ละตอนที่เหมือนกัน แสวงหาคำตอบจากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ ขณะเดียวกันหากบางอย่างไม่จำเป็นต้องใช้ก็จะตัดออกอย่างไรก็ตามหลักและวิธีวิทยาทางการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่พบในสนามวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรายงานข้อมูลการประเมินคุณภาพสำรวจและการตรวจสอบสภาพของการประเมินภายในหน่วยงานและจากหน่วยงานภายนอกพบว่า มีสภาพของอาคารสถานที่ พื้นที่ใช้สอยและสนามเด็กเล่น ที่ควรพัฒนาและเร่งปรับปรุง และมีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายแก่เด็ก มีคุณภาพระดับดีจากการประเมินศูนย์เด็กเล็กน่ายอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ระดับความพึงพอใจต่อสภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารสะอาดและปลอดภัย และเห็นว่า ควรมีมั่งคั่ง สิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุงใหม่ คือห้องเรียน บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ล้างมือและแปรงฟัน ห้องน้ำ ห้องส้วม อยากให้มีเพิ่มพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก และปรับสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศความสวยงามน่าอยู่ มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก นอกจากนี้ได้เสนอให้ฝึกอบรมการป้องกันภัยและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ครูทุกคน

2. ผลการศึกษาค้นหาเหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะ การสอบถามความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จาก

กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยหลักการบริหาร “4 M’s” ได้แก่ การบริหารคน (man) การบริหารเงิน (money) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) มีเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น คือ ด้านการบริหารคน (Man) พบว่าฝ่ายบริหารของเทศบาล เป็นผู้ที่บริหารและตัดสินใจ มีการแต่งตั้งรักษาการหัวหน้าศูนย์แต่ไม่ได้มอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอย่างเต็มที่ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูไม่มีความรู้ด้านการเงินและไม่เข้าใจในระบบการบริหารงบประมาณของเทศบาลการไม่สามารถทำหน้าที่การเสนอของบประมาณ ทำรายละเอียดในโครงการต่างๆได้ดี คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารเงิน (Money) พบว่าผู้บริหารไม่เห็นถึงความจำเป็นและไม่ให้ความสำคัญที่จะจัดสรรงบประมาณตลอดจน มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจากเทศบาลแต่ไม่ได้แยกรายละเอียดในการบริหารงบประมาณให้แก่โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) พบว่าในการจัดสร้างหรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็ก ไม่มีความเหมาะสมกับสภาพร่างกายกับวัยของเด็กปฐมวัยซึ่งเกิดจากการติดต่อสื่อสาร ประสานงานการออกแบบและการก่อสร้างไม่ได้ตามที่ต้องการ ครูซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และมีหน้าที่ในการดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มีส่วนในการการตรวจรับและตรวจสอบ นอกจากนี้ในการดำเนินการการบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ดำเนินการโดยการใช้เงินนอกงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่วนที่มีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของเด็กต้องใช้เงินมาก ต้องให้เทศบาลมาดำเนินการให้ซึ่งล่าช้ามาก ด้านการจัดการ (Management) พบว่าไม่มีหลักการดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ไม่มีการกำหนดเป้าหมาย ขาดการวางแผน ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี ทุกฝ่ายไม่ได้มีการร่วมพูดคุย ประชุม หรือวางแผนว่าจะทำอะไรบ้าง และการดำเนินการต่างๆจะทำเฉพาะกรณีที่เกิดปัญหาโดยการแจ้งทางเทศบาลหรือรอเทศบาลมาดำเนินการให้ ไม่มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบ และแก้ไข นอกจากนี้การประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณภาพทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในแต่ละปีการศึกษาไม่มีการดำเนินการสรุปรายงานประจำปีภาพรวม

ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญทางด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการในอนาคต

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการบริหารจัดการอย่างไร จากข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา รักษาการหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการบริหารแบบวงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle : PDCA) ได้แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม 2 แนวทางคือ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านมาตรฐานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลตำบลป่าแฉะสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สภาพของการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรายงานข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Rapid External Assessment : REA) จุดที่ควรพัฒนา/เร่งปรับปรุง ได้แก่ สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม อาคารเรียน/ห้องน้ำ/ที่แปรงฟัน และแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสำรวจจุดเสี่ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะ ปีการศึกษา 2557 โดยรักษาการหัวหน้าศูนย์และหัวหน้างานอนามัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะ การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีสถานที่และลักษณะที่พบจุดเสี่ยง 4 แห่ง ได้แก่ ห้องน้ำ ชิงช้า ม้าโยก สถานที่แปรงฟันของเด็ก มีโอกาสที่จุดเสี่ยงจะก่อให้เกิดการบาดเจ็บร้อยละ 80 -100 การประเมินคุณภาพจากความคิดเห็นของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยหน่วยงานต้นสังกัด สรุปผลการประเมินร้อยละเชิงปริมาณเท่ากับ 30 เป็นระดับคุณภาพที่ ต้องปรับปรุง การตรวจความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลป่าแฉะ ปีการศึกษา 2557 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตรวจความ

ปลอดภัยของสนามเด็กเล่น พบว่า ไข่/มีความปลอดภัยทั้ง 3 ระดับได้แก่ การมีผู้ใหญ่อยู่ดูแล สนามมีความเหมาะสมกับวัย และมีกฎกติกาของสนามเด็กเล่น ส่วนที่ไม่ใช่/ไม่มีความปลอดภัยทั้ง 3 ระดับได้แก่ สภาพพื้นผิวสนามใช้วัสดุไม่เหมาะสมและพื้นผิวเครื่องเล่นไม่ดี การประเมินศูนย์เด็กเล็กน่ายุของกระทรวงสาธารณสุข มีผลการประเมินในระดับ ดี ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อสภาพการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ พบว่า มีความพึงพอใจต่อสภาพของอาคารสถานที่ มีความมั่นคง สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสะอาดปลอดภัย สิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาคือสภาพของห้องเรียน พื้นที่ใช้สอยทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสนามเด็ก ซึ่งในงานวิจัยของวันเพ็ญ ทะนนท์ พฐา สุวรรณรัตน์และสุทธา รัตนศักดิ์ (2555 : 7) เรื่อง การศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จากผลการศึกษาจะเห็นว่า ในทัศนะของผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและในทัศนะของผู้ปกครองมีความคิดเห็นเหมือนกัน อยู่ด้านเดียวคือด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นด้านที่มีศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าด้านอาคารสถานที่ยังไม่มีศักยภาพและมาตรฐานเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมสามารถเดินทางไป-มาได้โดยสะดวก การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความมั่นคง ปลอดภัย การจัดพื้นที่สอยในอาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย การมีสถานที่สำหรับเตรียมและปรุงอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างถูกสุขลักษณะ มีห้องน้ำห้องส้วมสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย รวมถึงจัดห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการก่อสร้างอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐาน รองลงมา ด้านการจัดพื้นที่ใช้สอยอยู่ในระดับปานกลาง ในงานวิจัยของพิพัฒน์ หมาดเสริม (2556 : 518) เรื่อง แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย แม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีที่ตั้งเหมาะสมอยู่ใกล้ชุมชนแต่อยู่ใกล้แหล่งมลพิษ (หลุมขยะ) และในเรื่องของขนาดพื้นที่ใช้สอยที่คับแคบมาก โดยเกณฑ์มาตรฐาน

กำหนดไว้ คือ อาคารเรียนต้องมีพื้นที่ใช้สอยอย่างน้อย 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน อีกทั้งศูนย์มีสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารไม่เป็นสัดส่วนเท่าที่ควร ไม่มีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสัดส่วนชัดเจน ไม่มีการแยกพื้นที่ของห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องนอน ห้องปฐมพยาบาล ออกจากกันและเครื่องเล่นสนาม ต้องให้มีความเหมาะสม สะดวก สะอาด ปลอดภัย และด้านมาตรการความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าในงานวิจัยของ ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2557 : 78) เรื่องการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับการดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี มีผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ซึ่งการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่าทุกด้านมีผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง

เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและการดำเนินงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า เหตุและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกี่ยวกับ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ สรุปได้ดังนี้ การบริหารคน (Man) ได้แก่ ผู้บริหารของเทศบาลไม่ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ การบริหารการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับสำนักงานในส่วนกลางเป็นหลักและยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่มีการประสานงานกันในการดำเนินการต่างๆของฝ่ายบริหาร ฝ่ายช่าง ฝ่ายบริหารการศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารงานในรูปคณะกรรมการหรือการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างจริงจังมีน้อย ในงานวิจัยของสุภารัตน์ สอดเสน, สงวน ทรงวิวัฒน์ และประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์(2556 : 63). เรื่องปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร และการจัดสรรงบประมาณให้ยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังน้อย ไม่เพียงพอในการดำเนินงานจัดกิจกรรมภายในศูนย์ ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะผู้บริหารท้องถิ่นบางคน ยังขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนา งานด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัย มองข้ามความสำคัญของการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน ส่วนใหญ่ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองและ ชุมชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นและด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการ สนับสนุนด้านงบประมาณ การประสานงานด้านต่าง ๆ ทั้ง ภายในองค์กรเดียวกัน ต่างองค์กรและผู้ปกครอง การบริหาร จัดการขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ของรักษาการหัวหน้าศูนย์ซึ่งเมื่อ ไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กทั้งระบบอย่างเต็มที่ รวมทั้ง ขาดความรู้ด้านการเงิน และไม่เข้าใจในระบบการบริหารงบประมาณของเทศบาลแม้ จะทราบความต้องการและปัญหาอย่างแท้จริงของการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อม แต่ของงบประมาณจากเทศบาลต้องตามขั้น ตอนจึงจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมาให้ มีผลการเปรียบเทียบในงานวิจัยของ วริษา ผลทิพย์, ชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ และ กฤษณก ดวงชาต(2557 : 59) เรื่อง การจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสระใคร จังหวัด หนองคาย พบว่าผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีระยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการในภาพรวม ขององค์กร อาจจะมองข้ามปัญหาบางปัญหาไป ซึ่งความคิด เห็นของคณะกรรมการศูนย์ฯและครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็กเป็น ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและประสบปัญหากับงานในด้านต่างๆ โดยตรงย่อมทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับงานในแต่ละด้าน ได้ดีกว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Money) ผู้ บริหารของเทศบาลเป็นผู้กำหนดการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ แต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในบริเวณโรงเรียนเทศบาล ๑ (สันติสุข) เทศบาลจึงให้งบมาโดยไม่ได้แยกรายละเอียดในการ บริหารงบประมาณให้แก่โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่าง ชัดเจน ในด้านการบริหารงบประมาณที่พบในงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรศรีและสุขุม เฉลยทรัพย์(2557 : 75) เรื่อง การ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ยังขาดเสถียรภาพในการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ร่วมกับ โรงเรียน ทำให้ด้านการบริหารจัดการงบประมาณล่าช้า ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตาม นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ที่ให้สถานศึกษา และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงาน ทุกสังกัดได้ใช้เป็น แนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็น มาตรฐานเดียวกัน สร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโตและมี พัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุขและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไป ในการ บริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) เทศบาลจะเป็นผู้ ดำเนินการ การออกแบบและการก่อสร้าง การจัดซื้อสื่อวัสดุ อุปกรณ์สำหรับเด็ก ครูซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และมีหน้าที่ในการ ดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มีส่วนในการ ตรวจสอบและตรวจสอบไม่มีการติดตามผลการใช้ประโยชน์ และไม่ได้มีการเข้ามาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ใช้ได้จริงการดำเนิน การการบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ดำเนินการโดยการใช้ เงินนอกงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด การชำรุดเสียหายของ อุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม ห้องน้ำ สถานที่แปร่งฟัน ที่มีความ เสี่ยงด้านความปลอดภัยของเด็กต้องใช้เงินมาก ต้องให้เทศบาล มาดำเนินการให้ซึ่งล่าช้ามาก เรื่องดังกล่าวนี้ในงานวิจัยของสม เจตน์ ภูศรี, รุ่งสรรค์ สิงห์เลิศ, ชาตรี สิริสวัสดิ์ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอมพร(2551 : 34) เรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถ ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามด้านการศึกษา ยังขาดแผนการ เรียนการสอนที่มีมาตรฐาน แนวทางการปฏิบัติ และบทบาท การทำงานของครูยังคงไม่เข้าใจชัดเจนเพราะแต่ละศูนย์ฯ จะ ดำเนินการเองไม่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เช่น กระดาษ ปากกา ดินสอ ของเด็กเล่น เอกสารด้านวิชาการไม่เพียงพอ สื่อท้องถิ่นการ บริหารส่วนตำบลบางแห่งจัดให้ไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก และไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และด้าน สถานที่บางแห่งห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่เหมาะสมกับเด็ก เล็ก เวลาเด็กเดินเข้าห้องน้ำอาจจะเกิดอุบัติเหตุได้ ไม่มีราวให้ เด็กจับเวลาเข้าห้องน้ำ อาคารสถานที่ไม่แข็งแรงไม่เหมาะสม สำหรับการจัดกิจกรรม เช่น มีสระน้ำ ที่เฝ้าขยะอยู่ใกล้ๆ สถานที่แออัด ไม่มีรั้วไม่สะอาด เป็นต้น อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากขาดงบประมาณในการก่อสร้างและ ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ ห้องนอนเด็กเล็กเกินไป และ

สุดท้ายคือด้านการบริหารงานทั่วไป (Management) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ไม่มีหลักการดำเนินการ ด้วยวงจรคุณภาพคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งเป็นตัวช่วยให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพรองรับมาตรฐาน ต่างๆได้เป็นอย่างดีในงานวิจัยของ พัฒนา พงษ์สนธิสงครามชัย ลิขสิทธิ์และจุฬารักษ์ โสตะ(2556 : 83) เรื่องการพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กเล็กน่าน อยู่:กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สรุปว่า การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง และการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนร่วมในการพัฒนาตามวงจรเพิ่มขึ้นและมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่ จึงควรสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กอื่น หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีการกำหนดเป้าหมาย ไม่มีการวางแผนด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี ทุกฝ่ายไม่ได้มีการร่วมพูดคุย ประชุม หรือวางแผน ขึ้น และการดำเนินการต่างๆจะทำเฉพาะกรณีที่เกิดปัญหาโดยการแจ้งทางเทศบาลหรือเทศบาลมาดำเนินการให้ ควรมีการวางแผนโดยให้ทุกส่วนมามีส่วนร่วมว่าจะทำเรื่องใดบ้างเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาในแต่ละปีว่าควรทำอะไรให้ดีขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจากการวิจัยของ ทะนงศักดิ์ ปักโคพานังและ จีรวัฒน์ เจริญสุข (2557 : บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดหาพื้นที่ใช้สอยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มเติม หรือขยายพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนในด้านการติดตามประเมินผล ตรวจสอบ และแก้ไข ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่มีการทำกันอย่างเป็นระบบและจริงจังเกี่ยวข้องไปถึงการประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณภาพทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละปีการศึกษาไม่มีการดำเนินการสรุปรายงานประจำปีภาพรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญทางด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการในอนาคต ซึ่งเรื่องนี้ได้พบในงานวิจัยของ เบญจวรรณ ศรีศรีและรองศาสตราจารย์, สุขุม เฉลยทรัพย์(2556 : 7) เรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน เขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากรที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 8 หัวหน้าศูนย์ฯ มีการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน นำผลที่ได้ปรับปรุงการบริหารงานของศูนย์ฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูไม่ใช่ผู้รับผิดชอบการเรียนรู้โดยลำพังแต่ยังมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคนอื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน พ่อแม่และตัวผู้เรียนเองที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน บทบาทใหม่ของครูในศตวรรษที่ 21 คือผู้อำนวยความสะดวก ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการให้นักเรียนได้สร้างความรู้เอง ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง ครูมีหน้าที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันแทนการแข่งขันกัน เพื่อสร้างทีมและมีการสื่อสารกันระหว่างครู นักเรียน พ่อแม่ และผู้บริหาร สิ่งแรกที่นักการศึกษาต้องพิจารณาคือเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน นักการศึกษาจึงต้องวิเคราะห์สภาพสังคมและปัจจัยต่างๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการบริหารแบบวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PCDA) ซึ่งมีกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านมาตรฐานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแงะ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งแจ้งรายละเอียดการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อม การกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน การมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบและอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำปฏิทินดำเนินการและรายการอาคารสถานที่ ที่จะดำเนินการ ซ่อมบำรุง การต่อเติม และตกแต่ง รวมถึงการกำหนดลำดับความสำคัญของการดำเนินการ การเสนอขออนุมัติจากผู้บริหารเพื่อขออนุมัติการใช้งบประมาณ มีคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน การดำเนินการวัด และติดตามวัดผลของกระบวนการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สรุปรายงานต่อผู้บริหารเพื่อนำไปกำหนดแนวทางปรับปรุงระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆให้ดียิ่งขึ้น ในงาน

วิจัยของ ทรศนีย์ วราห์คำ(2554 : 72) เรื่อง การศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการบริหารเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านบริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นผลสืบเนื่องจากโรงเรียนได้มีการวางแผนงานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน มีการทำงานเป็นทีมมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานประจำปีที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและหลักการจัดการศึกษาของชาติมีการปฏิบัติตามแผน มีการนิเทศติดตามและประเมินผล มีการประเมินโครงการ กิจกรรมทั้งด้านผลผลิตและด้านผลกระทบและนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงใช้

2. แนวทางการจัดทำแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม คือการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายเครือข่ายการมีส่วนร่วม แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ เอกชน ทั้งในและนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดรูปแบบแผนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม กำหนดรายละเอียดของรูปแบบ และโครงสร้างการบริหาร ปัจจัยสนับสนุนและเครือข่ายภายในภายนอก คณะทำงานแต่ละด้านร่วมกันกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ เป้าหมายระดับปฏิบัติการให้มี ความสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำรูปแบบแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมเป็นลายลักษณ์อักษร และลงบันทึกตกลงความร่วมมือ ในงานวิจัยของ ศุภาพร ผิวนอน (2549 : บทคัดย่อ) เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านการวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลป่าแฉะ ดังนี้

1. ขอเสนอแนะแนวทางของการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ได้มาตรฐานและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฉะ ภายในปีการศึกษา 2558
2. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมควรให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง (Deming Cycle : PDCA)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพไปใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านอื่นๆตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา
2. ควรพัฒนาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เรียนรู้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร. กระทรวงฯ.

วันเพ็ญ ทะนนท์ พฐา สุวรรณรัตน์และสุทธา รัตนศักดิ์. (2555). การศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดเชียงราย.

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. เชียงราย.

- เบญจวรรณ ศรศรี และสุภูมิ เฉลยทรัพย์. (2556). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
จาก [http : //www.dusit.ac.th/sdu/epublication/pdfContent/pdf_00149.pdf](http://www.dusit.ac.th/sdu/epublication/pdfContent/pdf_00149.pdf).
- พัฒนา พงษ์สนธิ์ สงครามชัย ลีทองดี และจุฬารณย์ โสตะ. (2554). **การพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กเล็กน่ายุ : กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็ก เทศบาลอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร**. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ, 4(2). : 44-58.
- พิพัฒน์ หมดเต็ม. (2556). **แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์**. (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) ขอนแก่น.มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช ผลิตพิชัย, ชยากานต์ เรืองสุวรรณ และ ฤกษ์กนก ดวงชาตม (2557). **การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย**. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตบริหารการศึกษา) มหาสารคาม. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สุรัตน์ สอดเสน, สงวน ทรงวิวัฒน์ และประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2556). **ปัญหาในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมเจตน์ ภูศรี รังสรรค์, สิงห์เลิศ ชาตรี สิริสวัสดิ์ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2551). **การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2(1). หน้า 29-41.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. (2553). **การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับการดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี**. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ศุภาพร ผิวอ่อน. (2549). **การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี**. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นจากhttp://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Supaporn_Puewngam/Fulltext.pdf 2557.
- ทะนงศักดิ์ ปักโคทาณัง และ จีรวัฒน์ เจริญสุข. (2557). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม**. วารสารการเมืองการปกครอง, (2). : 352-366.
- ทรศณีย์ วรหาคำ. (2554). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน วัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร**. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.